

**ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА
ЗООВЕТЕРИНАРНА
АКАДЕМІЯ**

Знайомство з курсом

**ВНУТРІШНІ
ХВОРОБИ ТВАРИН**

**Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми
«Ветеринарна медицина»
Спеціальність 212 – «Ветеринарна медицина»
II (магістерський) освітній рівень**

Викладач: кандидат вет.наук, доцент
Маценко Олена Вікторівна

Кафедра внутрішніх хвороб тварин

Телефон - 0576357516

Електронна пошта: elenam57722@gmail.com

Дистанційна підтримка: Moodle

АНОТАЦІЯ: «Внутрішні хвороби тварин» - навчальна дисципліна, яка вивчає причини виникнення, механізми розвитку, симптоми, перебіг, методи розпізнавання, лікування і профілактики внутрішніх хвороб тварин.

Навчальна дисципліна «Внутрішні хвороби тварин» включає дві частини: перша - загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин, друга спеціальна патологія, терапія і профілактика - вивчає хвороби окремих систем і органів, хвороби, спричинені порушенням обміну речовин, особливості перебігу хвороб у молодняку, птиці, дрібних домашніх тварин і хутрових звірів.

Метою курсу «Внутрішні хвороби тварин» є формування у студентів компетентностей:

- розуміти основні причини хвороб внутрішніх органів та факторів, що сприяють їх виникненню;
- розуміти розвиток патогенезу за внутрішніх хвороб тварин;
- уміти поставити діагноз хвороби, у тому числі за субклінічного перебігу на основі даних анамнезу, результатів клінічного, лабораторного та інших спеціальних методів дослідження хворих тварин
- аналізувати зміни різних показників біологічних рідин (крові, сечі, молока, вмісту рубця) з метою глибокого проникнення в суть патологічного процесу та діагностування внутрішніх хвороб, контролю за їх розвитком та виясненям прогнозу;

Курс «Внутрішні хвороби тварин» пов'язаний природничо-науковими дисциплінами. Після його вивчення фахівець має володіти технікою застосування основних та спеціальних методів дослідження та надання лікувальної допомоги тваринам, виконувати лабораторні методи дослідження біологічних рідин (крові, сечі, молозива, молока, калу, вмісту передшлунків; аналізувати одержані результати досліджень, їх причини, діагностичне і прогностичне значення діагностувати хвороби, назначати і проводити лікування, організовувати заходи щодо профілактики внутрішніх хвороб тварин, має знати лікарські та отруйні рослини, основи кормовиробництва. Для проведення диференціальної діагностики захворювань студенти повинні вміти пов'язувати вивчення навчальної дисципліни зі знаннями, одержаними під час освоєння навчальних дисциплін «Мікробіологія», «Вірусологія», «Патологічна анатомія», «Епізоотологія», «Паразитологія».

Попередні умови для вивчення курсу: засвоєння курсу анатомії, фізіології, патологічної фізіології, імунології, фармакології, біохімії, клінічної діагностики і клінічної біохімії, годівлі, зоогієни.

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМИ

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни .(кодування згідно освітньо-професійної програми «ветеринарна медицина» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 212– «ветеринарна медицина» галузі знань 21 – «ветеринарна медицина» кваліфікація: магістр. лікар ветеринарної медицини):

Компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. (ЗКС1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.)

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здійснювати просвітницьку діяльність. (ЗКС2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях)

ЗК6. Здатність проведення досліджень на належному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. (ЗКС7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.)

ЗК7. Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей). (ЗКС7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.)

ЗК10. Прагнення до збереження довкілля. (ЗКС12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.)

ФК2. Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо. (ФКС2.Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.)

ФК6. Володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я». (ФКС6.Здатність застосовувати методики і процедури щодо виробництва та обігу харчових продуктів відповідно до концепції «Єдиного здоров'я».)

ФК10. Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску

безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо. (ФКС10.Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

Програмні результати навчання :

ПРН5. Проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів тощо за органолептичними та лабораторними методами для визначення їх безпечності та якості відповідно до нормативно-правових актів, використовуючи необхідні реактиви, прилади та обладнання. (ПРНС 6. Знати органолептичні та інструментальні методи і методики дослідження харчових продуктів і кормів для визначення їх безпечності та якості)

ПРН6. Володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я». (ПРНС5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо.)

ПРН14. Інтерпретувати результати контролю гігієнічних вимог виробництва кормів, кормових добавок, преміксів, володіння методами під час оцінки їх безпечності та якості відповідно до чинних нормативно-правових актів. (ПРНС 12. Володіти принципами, методами та процедурами дотримання належного санітарного стану на потужностях для випуску, зберігання, переробки та реалізації харчових продуктів, кормів і кормових добавок,

преміксів, побічних продуктів, ветеринарних препаратів, а також методами оцінювання їх безпечності та якості.)

ПРН20. Забезпечувати об'єктивність та достовірність проведення ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, а також дотримання належного санітарного стану тваринницьких об'єктів, зберігання кормів і кормових добавок, експлуатацією технологічного обладнання. (ПРНС 18. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.)

ПРНС2. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації.

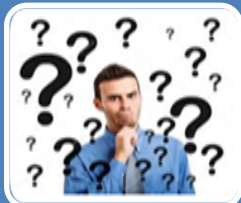
ПРНС5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо.

ПРНС18. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також для забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.

ПРНС19. Розуміти суть професії, знати підходи та методи оцінювання різних виробничих ситуацій, володіти абстрактним мисленням та вміти аналізувати можливий подальший перебіг цих ситуацій, уміти приймати обґрунтовані рішення, організувати та здійснювати якісне виконання прийнятих рішень з дотриманням морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів з прагненням до збереження навколишнього середовища.

ЧОМУ ВИ НАВЧИТЕСЬ, ЩО ОТРИМАЄТЕ

(Відповідність компетентностей дисципліни межах компетентностей та програмним результатам навчання освітньо-професійної програми наведена кодами в дужках; після «/» вказана форма контролю програмних результатів навчання

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1, ПРН 14)/ тренінг, групові завдання

Володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тваринта дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я». (ФК6, ПРНС5, ПРНС6,ПРНС18/) індивідуальні практичні завдання , командний проект

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні(ЗК6, ПРН 5, ПРН 6)/індивідуальні завдання з лабораторних і клінічних досліджень

Здатність спілкуватись з фахівцями інших галузей з метою от раминня об'єктивної оцінки власним діям під час діагностичних та лікувально-профілактичних заходів з метою отримання рекомендацій у вирішенні складних виробничих ситуацій (ЗК 7, ПРН 14)/тренінг

Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів (ПРНС5)/ тренінг, командний проект

Прагнення до збереження навколишнього середовища(ЗК 10, ПРН 14, ПРНС19)/окремий елемент комендного проекту

Програма вивчення дисципліни реалізується через проведення лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи студентів.

На вивчення дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» відведено 180 год., у тому числі лекцій - 34 год, лабораторні заняття - 68 год, самостійна робота-78 год, в т.ч. курсова робота. Навчальна практика проводиться за окремою програмою навчального плану.

Формами проміжного контролю, які оцінюються на практичних заняттях, є: аналіз проведення стану здоров'я тварин та призначення лікувально-профілактичних заходів за конкретної теми заняття (у міні-групах 3-4 студента), індивідуальний аналіз з обговоренням у групах ситуаційних задач в умовах виробництва, вирішення тестових завдань з обговоренням плану діагностики, лікування та профілактики захворювання.

Формою підсумкової атестації є залік/ іспит.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ ТВАРИН

Напряом 212 - Ветеринарна медицина

Освітньо-кваліфікаційний рівень - **Магістр**

Обов'язкова компонента. **курс IV -V**

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН

Види занять та форми контролю		Обсяг дисципліни за навчальним планом		Денне навчання	
				У т.ч. по семестрам	
		кредит	годин	5	6
Всього год. за планом		6,0	180	90	120
У т.ч. аудиторних		3,4	102	54	76
Самостійних		2,6	78	36	42
Із аудиторних:					
лекцій		1,1	34	16	18
Лабораторних		2,3	68	28	40
		I		30	
		II		30	
		III			30
		IV			30
Залік				+	
Екзамен					+

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ
МОДУЛІВ ДИСЦИПЛІНИ ТА
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО
ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ** **ЗМІСТОВИХ
ШИФРИ
ОСВІТНЬО-**

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ ДИСЦИПЛІНИ
ТА ШИФРИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ
ПРОГРАМІ**

Назва модулів та їх зміст	Шифр компетентності освітньої програми
<p>Модуль 1 Основи загальної профілактики та терапії, хвороби серцево-судинної та дихальної систем</p> <p>Вивчає теоретичні основи, етапи (діагностичний, терапевтичний, профілактичний) та завдання диспансеризації тварин, основні правила та методи терапії, загальну та частну профілактику внутрішніх хвороб тварин. Вивчає класифікацію хвороб серцево-судинної та дихальної систем, основні симптоми та синдроми за ураження серця, судин, верхніх та нижніх дихальних шляхів, етіологію, патогенез, клінічні признаки та лікування хворих тварин.</p> <p>Компетентність дисципліни:</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1), здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК6), Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей (ЗК 7), Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо (ФК 2), Володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я»(ФК 6). Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних</p>	<p>ЗК 1, ЗК2, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 10, ФК 2, ФК6,ФК10, ПРН 5, ПРН 6</p>

<p>харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо (ФК 10). Здатність проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів тощо за органолептичними та лабораторними методами для визначення їх безпечності та якості відповідно до нормативно-правових актів, використовуючи необхідні реактиви, прилади та обладнання (ПРН 5) Здатність володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я» (ПРН 6).</p>	
<p>Модуль 2 Хвороби травної, сечовидільної та нервової систем</p> <p>Вивчає класифікацію хвороб травлення. Вивчає причини, патогенез, методи діагностики, лікування та профілактики хвороб рота, глотки та стравоходу у тварин. Вивчає класифікацію хвороб передшлунків у жуйних тварин, етіологію, патогенез, характерні симптоми, діагностику та лікувально-профілактичні заходи за розладів передшлунків. Вивчає класифікацію хвороб шлунку та кишок у тварин, причини, патогенез, методи діагностики, лікування та профілактики гастриту, гастроентериту, виразкової хвороби, ентероколіту у моногастричних тварин. Вивчає причини, методи діагностики, лікування та профілактики за хвороб шлунка і кишок із симптомокомплексом колік. Вивчає класифікацію хвороб печінки, жовчних шляхів, очеревини та підшлункової залози, їх діагностику, симптом лікування та профілактику. Вивчає класифікацію та основні синдроми за хвороб сечовидільної та нервової системи. Диференціальна діагностика, лікування і профілактика хвороб нирок, сечового міхура та органічних і функціональних захворювань нервової системи.</p> <p>Компетентність дисципліни: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1), здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК6),</p>	<p>ЗК 1, ЗК2, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 10, ФК 2, ФК6, ФК10, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 20</p>

<p>Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей (ЗК 7), Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо (ФК 2), Володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я»(ФК 6). Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо (ФК 10). Здатність володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я» (ПРН 6). Здатність інтерпретувати результати контролю гігієнічних вимог виробництва кормів, кормових добавок, преміксів, володіння методами під час оцінки їх безпечності та якості відповідно до чинних нормативно-правових актів (ПРН 14). Здатність забезпечувати об'єктивність та достовірність проведення ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, а також дотримання належного санітарного стану тваринницьких об'єктів, зберігання кормів і кормових добавок, експлуатацією технологічного обладнання. (ПРН 20)</p>	
<p>Модуль 3 Хвороби крові, імунної системи та хвороби, спричинені порушенням метаболізму</p> <p>Вивчає основні симптоми і синдроми хвороб крові та імунної системи у тварин їх класифікацію, діагностику, лікування, профілактику.</p>	<p>ЗК 1, ЗК2, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 10, ФК 2, ФК6,ФК10. ПРН 14, ПРН 20</p>

Вивчає класифікацію, поширення, особливості перебігу та діагностики метаболічних хвороб тварин (хвороб, зумовлених порушенням білкового, вуглеводного та ліпідного обміну, мікро-макроелементів та вітамінів. Вивчає методи діагностики та профілактично-лікувальні заходи за хвороб залоз внутрішньої секреції та хвороб шкіри і шкірних залоз.

Компетентність дисципліни: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1), здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК6), Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей (ЗК 7), Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо (ФК 2), володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я» (ФК 6). Здатність інтерпретувати результати контролю гігієнічних вимог виробництва кормів, кормових добавок, преміксів, володіння методами під час оцінки їх безпечності та якості відповідно до чинних нормативно-правових актів (ПРН 14). Забезпечувати об'єктивність та достовірність проведення ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, а також дотримання належного санітарного стану тваринницьких об'єктів, зберігання кормів і кормових добавок, експлуатацією технологічного обладнання (ПРН 20). Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо (ФК 10).

Модуль 4 Хвороби молодняка, птиці та хутрових звірів

ЗК 1, ЗК2, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 10, ФК 2,

Вивчає класифікацію, поширення, особливості перебігу та діагностики хвороб молодняку, етіологію, патогенез, діагностику, лікування хвороб шлунково-кишкового тракту, респіраторних органів та метаболічних порушень. Вивчає основні симптоми і синдроми хвороб птиці та хутрових звірів: класифікацію, діагностику, лікування, профілактику.

Компетентність дисципліни: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1), здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК6), Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей (ЗК 7), Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо (ФК 2). Здатність проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів тощо за органолептичними та лабораторними методами для визначення їх безпечності та якості відповідно до нормативно-правових актів, використовуючи необхідні реактиви, прилади та обладнання (ПРН 5). Здатність володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я»(ПРН 6, ФК 6). Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо (ФК 10). Здатність забезпечувати об'єктивність та достовірність проведення ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, а також дотримання належного санітарного стану тваринницьких об'єктів, зберігання кормів і кормових добавок, експлуатацією технологічного обладнання (ПРН 20).

ФК6,ФК10, ПН 5, ПРН 6,ПРН 20.

Підсумковий контроль. Інтегрований модуль Узагальнений тестовий зміст навчальної дисципліни, який об'єднує всі вищенаведені змістові модулі.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС)

№ п/п	Тема та план лекції	Кількість годин	Рекомендована література
Академічний модуль I Основи загальної профілактики та терапії, хвороби серцево-судинної та дихальної систем			
1	Основи загальної профілактики та терапії. Диспансеризація, її суть і значення. Принципи, методи та види терапії.	2	2[15...134], 7,8,9, 14,17
2	Хвороби серця і судин. Загальні симптоми серцево-судинної недостатності. Діагностика, терапія і профілактика хвороб судин.	2	1, 2 [136...170],
3	Хвороби органів дихання. Основні симптоми . Хвороби дихальних шляхів: риніт, ларингіт, бронхіт, пневмонії, плеврит	2	1, 2[170...225], 5-9
Академічний модуль II Хвороби травної, сечовидільної та нервової систем			
4	Хвороби органів травлення у жуйних тварин - хвороби рота, глотки і стравоходу, застійні дистонії (гіпо – та атонія, тимпанія, закупорення книжки, травматичні ураження).	2	1, 2[225...281], 4-6, 8, 9, 10, 11,15,16
5	Хвороби органів травлення у моногастричних тварин. Гастрит, гастроентерит.Хвороби шлунка і кишок із симптомами колік:	2	2[283...330], 10, 12, 15,
6	Хвороби печінки і жовчних шляхів. Гепатит, гепатодистрофія, холецистит, Холелітіаз, перитоніт, асцит	2	2[330...330], 3[3...13],16
7	Хвороби нирок і сечових шляхів. Основні синдроми.хвороб нирок та сечовивідних шляхів.	2	3[13...58],4-7
8	Хвороби нервової системи. Класифікація, судинні розлади (гіпертермія, гіперінсоляція). Менінгіт, менінгоенцефаліт. Неврози, епілепсія, еклампсія.	2	3[58...98],12, 13
Академічний модуль III Хвороби крові, імунної системи та хвороби, спричинені порушенням метаболізму			
9	Хвороби системи крові. Класифікація хвороб крові Анемії: постгеморагічна, гемолітична і гіпопластична. Геморагічні діатези: гемофілія, тромбоцитопенія, кровоплямиста хвороба. Геморагічні діатези: гемофілія, тромбоцитопенія, кровоплямиста хвороба	2	1, 3[98....150],12, 14-6, 9, 12
10	Хвороби, спричинені порушенням вуглеводного, ліпідного та білкового обмінів. Кетоз, аліментарна дистрофія ожиріння, міоглобінурія.	2	3[150...72],12, 13,16
11	Макро- та мікроелементози. Гіповітамінози. Недостатність вітамінів А,	2	1, 3[175...256],12, 13

	Є, В12. Остеодистрофія, гіпомагніємія, Післяпологова гіпофосфатемія; йодна недостатність, гіпокобальтоз, гіпокупороз.		
12	Хвороби ендокринних органів та шкіри. Класифікація, діагностика та лікувально-профілактичні заходи. Основні хвороби шкіри у тварин.	2	3[256...113],12, 13,14
13	Отруєння тварин кормами та кормовими добавками. Основні принципи діагностики та лікування тварин за гострих та хронічних отруєнь.	2	3[490...537],16
Академічний модуль IV Хвороби молодняку, птиці та хутрових звірів			
14	Хвороби новонародженого молодняку Імунодефіцитний стан молодняку. Антенатальна гіпотрофія. Гостра гіпоксія. Шлунково-кишкові хвороби молодняка. Казеїновий безоароз, молозивний токсикоз, диспепсія.	2	3[113...364],18
15	Метаболічні хвороби молодяку Гіпоглікемія, безоарна і білом'язова хвороба, ензоотична атаксія ягнят; Періодична тимпанія телят.	2	3[364...389],12, 13
16	Хвороби птиці. Хвороби органів дихання і травлення; Хвороби органів яйцеутворення. Гіповітамінози А, Д, Е, К, гіповітамінози групи В; сечокислий діатез; аптеріоз; перозіс, канібалізм.	2	3[393...442]
17	Хвороби хутрових звірів. Респіраторні хвороби; Хвороби органів травлення; Хвороби нирок і сечових шляхів Гіповітамінози.	2	3[442...490],11-16
	Всього	34	

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами	Кількість годин	Місце проведення	Методичне і технічне забезпечення
1	2	3	4	5	6
Модуль 1 Основи загальної профілактики та терапії, хвороби серцево-судинної та дихальної систем (16 год)					
1.	Вступ до курсу внутрішніх хвороб тварин.	Правила техніки безпеки під час роботи з тваринами. Завдання, що стоять перед студентами. Клінічна документація. Особливості клінічного дослідження проведення диспансеризації.	2	манеж	Набори діагностичних інструментів (фонендоскоп, термометр, перкусійний молоточок і плесиметр). Пристосування для фіксації, тварин.
2.	Лабораторні дослідження при диспансеризації тварин. Складання рекомендації з планової профілактики внутрішніх хвороб за матеріалами диспансеризації	Біохімічні дослідження сироватки крові на вміст загального білку, кальцію, фосфору, каротину, лужного резерву та ін. Аналіз результатів клінічно-лабораторних досліджень тварин. Призначення загальних і спеціальних профілактичних заходів. Складання акту диспансеризації.	2	лабораторія Аудиторія № 4	Лабораторний посуд, обладнання і реактиви, проби крові, сечі, молока, таблиці. Диспансерні карти, акти проведення диспансеризації

3	Терапевтична техніка. Методи загальної патогенетичної терапії.	Ентеральні методи введення лікарських речовин (через рот за допомогою зонда, ректальне та ін.). Парентеральне введення лікарських речовин (підшкірне, внутрішньом'язове, внутрішньовенне, інтратрахеальне, інтраперитонеальне та ін. Відпрацювання техніки протеїнотерапії, гемотерапії, тканинної терапії.	2	манеж	Ветеринарні інструменти, лікарські засоби, модельні тварини.
4	Методи фізіотерапії та фізіопротекторів	Промивання рубця у великої рогатої худоби, промивання шлунку, сечового міхура, кишечника. Компреси, вкатування, парафіно- та озокеритотерапія Електотерапія. Техніка гальванізації, електрофорезу, електростимуляції, УВЧ-терапії.	2	Манеж, фізіоманеж	Ветеринарні інструменти, лікарські засоби, модельні тварини. Штучні джерела інфрачервоного УФ випромінювання, тварини. Прилади для світлолікування тварини.
5	Хвороби перикарду міокарду, ендокарду, кровоносних судин	Дослідження хворих тварин з симптомами ураження перикарду, міокарду, та ендокарду. Надання лікувальної допомоги; техніка введення лікарських речовин при хворобах серця і судин	2	манеж	Ветеринарні інструменти, лікарські засоби, модельні тварини.

6	Хвороби органів дихання	Дослідження та лікування тварин, хворих на риніт, лфрінгіт, трахеїт, бронхіт, пневмонію, плеврит, емфізему легень. інтратрахеальні ін'єкції.	2	манеж	Набори діагностичних і терапевтичних інструментів, лікарські засоби, модельні тварини
7		Відпрацювання методів діагностики і лікування тварин, хворих на серцево-судинну патологію в виробничих умовах НПЦ. Призначення курацій.	2	НПЦ	Ветеринарні інструменти, лікарські засоби, модельні тварини.
8	Модуль 1 Основи загальної профілактики та терапії, хвороби серцево-судинної та дихальної систем	Вирішення ситуаційних та тестових завдань	2	Аудиторія № 4	Письмові тестові завдання.

Модуль 2 Хвороби травної, сечовидільної та нервової систем (12 год)

9	Хвороби рота, глотки, стравоходу та передшлунків у жуйних тварин	Відпрацювання діагностичних прийомів і методів лікування, діагностика закупорення стравоходу. Методи усунення обтурації. Магнітне зондування Техніка отримання вмісту рубця і його лабораторне дослідження.	2	манеж	Ветінструменти для діагностики і лікування тварин, лікарські засоби, тварини.
10	Хвороби шлунка і кишок та хвороби із симптомокомплексом колік	Відпрацювання діагностичних та лікувальних заходів при диспепсіях шлунку і кишок, при гастритах, гастроентеритах і виразковій хворобі у тварин. Дослідження шлункового соку у різних видів тварин. Діагностика та лікування окремих видів колік.	2	Манеж, лабораторія	Набори діагностичних і терапевтичних інструментів. Інструменти і реактиви для лабораторних досліджень, тварини.
11	Хвороби печінки, жовчних шляхів. очереви ни та підшлункової залози.	Клінічні дослідження тварин та терапевтично-профілактичні заходи	2	Манеж	Ветінструменти для діагностики і лікування тварин, лікарські засоби, тварини.
12	Хвороби нирок та сечових шляхів	Діагностика хвороб нирок та сечових шляхів. Основні симптоми і синдроми.	2	манеж	Набори діагностичних і інструментів Пристосування для фіксації, тварин

13	Хвороби нервової системи	Відпрацювання методів клінічної діагностики і лікування при органічних і функціональних захворюваннях нервової системи.	2	манеж	Набори діагностичних іструментів Пристосування для фіксації, тварин, модельні тварини.
14	Модуль 2 Хвороби травної, сечовидільної та нервової систем	Вирішення ситуаційних та тестових завдань.	2	Аудиторія № 4	Письмові тестові завдання
Модуль 3 Хвороби крові, імунної системи, хвороби, спричинені порушенням метаболізму, кормові отруєння (24 год)					
15	Хвороби крові та імунної системи	Відпрацювання клінічних досліджень при хворобах системи крові у тварин. Лікування.	2	Манеж, лабораторія	Набори діагностичних іструментів. Пристосування для фіксації, тварин, модельні тварини
16	Хвороби крові та імунної системи	Відпрацювання гематологічних досліджень при хворобах системи крові і імунної системи.	2	лабораторія	Лабораторний посуд, обладнання і реактиви, проби крові, таблиці
17	Хвороби крові та імунної системи	Відпрацювання клінічних досліджень при хворобах системи крові у тварин в умовах виробництва.	2	НПЦ	Набори діагностичних іструментів. Пристосування для фіксації, тварин, модельні тварини
18	Хвороби крові та імунної системи	Вирішення конкретних ситуацій	2	Ауд. 4	Письмові тестові завдання

19	Хвороби, спричинені порушенням обміну речовин	Вивчення клінічних проявів та лабораторних методів діагностики кетозу великої рогатої худоби, ожиріння, дистрофії, міоглобінурії	2	Манеж, лабораторія	Набори діагностичних інструментів, модельні тварини Лабораторний посуд, обладнання і реактиви, проби крові, сечі, молока, таблиці
20	Макроелементози. Мікроелементози.	Клінічні дослідження тварин при макро- та мікроелементозах. Діагностика. Лікувальні заходи.	2	манеж	Ветінструменти, лікарські засоби, модельні тварини.
21	Гіповітамінози.	Діагностика жиротаводорозчинних гіповітамінозів.	2	манеж	Набори діагностичних інструментів Прийняття для фіксації, тварин, модельні тварини.
22	Хвороби ендокринних органів та шкіри	Відпрацювання методів діагностики та лікування окремих захворювань. Лабораторна діагностика	2	Манеж, лабораторія	Набори діагностичних інструментів. Хворі тварини. Лабораторний посуд, обладнання і реактиви, проби крові, сечі, молока, таблиці
23	Кормові отруєння	Діагностика та терапевтично-профілактичні заходи за кормових отруєнь	2	Манеж, лабораторія	Набори діагностичних інструментів. Хворі тварини. Лабораторний посуд, обладнання і реактиви, проби крові, сечі, молока

24	Хвороби крові, імунної системи, хвороби, спричинені порушенням метаболізму, кормові отруєння	Відпрацювання діагностичних та лікувальних заходів при макро-та мікро елементозах і гіповітамінозах тварин в умовах НПЦ ХДЗВА. Призначення курацій.	2	НПЦ	Набори діагностичних іструментів. Пристосування для фіксації, тварин, модельні тварини
25	Хвороби крові, імунної системи, хвороби, спричинені порушенням метаболізму, кормові отруєння	Вирішення конкретних ситуацій	2	Ауд. 4	Письмові тестові завдання
26	Модуль 3 Хвороби крові, імунної системи, хвороби, спричинені порушенням метаболізму, кормові отруєння	Вирішення тестових завдань.	2	Аудиторія № 4	Письмові тестові завдання
Модуль 4 Хвороби молодняка,птиці та хутрових звірів (16 год)					

27	Хвороби молодняку	Діагностика шлунково-кишкових, респіраторних, захворюваннях молодняку. Лікувальні заходи.	2	манеж	Набори діагностичних і терапевтичних інструментів. Інструменти і реактиви для лабораторних досліджень, тварин.
28	Хвороби молодняку	Діагностика метаболічних захворюваннях молодняку. Лікувальні заходи.	2	Манеж	Набори діагностичних і терапевтичних інструментів. Інструменти і реактиви для лабораторних досліджень, тварин.
29	Хвороби молодняку	Відпрацювання діагностичних та лікувальних заходів при макро-та мікро елементозах і гіповітамінозах тварин в умовах НПЦ ХДЗВА. Призначення курацій.	2	НПЦ	Ситуаційні завдання
30	Хвороби молодняку	Вирішення виробничих ситуацій.	2	Аудиторія №4	Письмові тестові завдання

31	Хвороби птиці	Відпрацювання методів фіксації та клінічного дослідження птиці при проведенні диспансеризації. Методи індивідуального та групового лікування. Відпрацювання техніки взяття проб крові. Демонстрація відеоматеріалів сучасного ведення птахівництва, профілактичних та лікувальних заходів при незаразних хворобах птиці.	2	Манеж, аудиторія № 4	Набори діагностичних і терапевтичних інструментів. Птиця. Відеофільми.
32	Хвороби хутрових звірів	Особливості клінічних досліджень та надання лікувальної допомоги хутровим звірам.	2	манеж	Набори діагностичних і терапевтичних інструментів. Хутрові (кролі).
33	Модуль 4 Хвороби молодняка, птиці та хутрових звірів	Вирішення ситуацій та тестових завдань	2	Аудиторія №4	Письмові тестові завдання
34	Підсумкове заняття		2	Аудиторія №4	
Всього за 5-6 семестр			68		

САМОСТІЙНА РОБОТА

Розділ дисципліни	Контрольні питання та завдання для самостійного вивчення	Год.	Форма звітності та контролю
Модуль 1. Основи загальної профілактики та терапії, хвороби серцево-судинної та дихальної систем	Диспансеризація телят у пологовому відділенні. Методика диспансеризації коней, свиней, овець. Неспецифічна стимулююча терапія. Гідроперикард, міокардіофібоз, інфаркт міокарда. Пороки серця. Легенева кровотеча, інтерстиціальна емфізема легень, гідро-та пневмоторакс.	8	Письмовий звіт
Модуль 2 Хвороби травної, сечовидільної та нервової систем	Запалення, параліч, звуження, розширення та спазми стравоходу. Румініт. Паракератоз рубця. Запалення сичуга (синдром Гофлюнда). Загальна терапія хвороб із синдромом колік. Тромбоемболія брижових артерій. Синдроми за хвороб печінки і жовчних ходів. Панкреатит Гостра і хронічна ниркова недостатність. Синдром стресу, синдром стресу у свиней губчастоподібна енцефалопатія.	38	Письмовий звіт
Модуль 3 Хвороби крові, імунної системи, хвороби, спричинені порушенням метаболізму та кормові отруєння	Класифікація анемій, кровоплямиста хвороба, алергічні хвороби, імунні дефіцити. Внутрішні хвороби високопродуктивних корів. Поліморбідна патологія тварин. Гіповітамінози групи В та вітаміну С. Синдром Кушинга, Гіпотиреоз. Профілактичні заходи за алергічних хвороб.	26	Письмовий звіт
Модуль 4 Хвороби молодняку, птиці та хутрових звірів	Антенатальна гіпотрофія. Гостра гіпоксія. Безоарна хвороба. Особливості вікової фізіології молодняку. Хвороби ембріонів птиці. Аперіоз і алопеції. Канібалізм. Пероз. Біологічні особливості хутрових звірів. Метаболічні хвороби хутрових звірів. Біологічні особливості хутрових звірів.	6	Письмовий звіт
	Всього	78	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Біохімічні дослідження в діагностиці внутрішніх хвороб тварин: Навчальний посібник для с.г.вузів / Павлов М. Є, Яковлева О. Г., Митрофанов О. В., Могильовський В. М. – Харків, 2005
2. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, М.О. Судаков та ін.; За ред. В.І. Левченка. - Біла Церква, 1999. - Ч. 1.-376 с.
3. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.; За ред. В.І. Левченка. - Біла Церква, 2001. - Ч. 2. - 544 с.

Додаткова:

4. Ветеринарна клінічна біохімія / В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.; За ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. - Біла Церква, 2002. - 400
5. Ветеринарна клінічна біохімія: навчальний посібник / М.І. Карташов, О.П. Тимошенко, Д.В. Кібкало та ін.; За ред. М.І. Карташова та О.П. Тимошенко. - Харків: Еспада, 2010. - 400 с.
6. Ветеринарна клінічна гематологія: навчальний посібник / О.І. Сукманський, С.І. Улизько; За ред. О.І. Сукманського. - Одеса: ВМВ, 2009. -168 с.
7. Внутрішні хвороби тварин: Практикум / М.І. Цвіліховський, В.І. Береза, В.С. Січкара та ін. - К.: Арістей, 2004. - 140 с.
8. Годівля сільськогосподарських тварин: підручник / І.І. Ібатуллін, Д.О. Мельничук, Г.О. Богданов та ін.; За ред. І.І. Ібатулліна. - Вінниця, Нова книга, 2007.-616 с.
9. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин: Практикум / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, Л.М. Богатко та ін.; За ред. В.І. Левченка. - Біла Церква, 2000. - 224 с.
- 10.Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин / В.І. Левченко, В.В.

- Влізло, І.П. Кондрахін та ін.; За ред. В.І. Левченка. - Біла Церква, 2004. - 608 с.
- 11.Клінічна ветеринарна фармакологія / О.І. Канюка, В.Р. Файтельберг-Бланк, Ю.П. Лизогуб та ін.; За ред. О.І. Канюки. - Одеса: Астропринт, 2006. -291 с.
 - 12.Кондрахин И.П. Диагностика и терапия внутренних болезней животных. - М.: Аквариум-Принт, 2005. - 830 с.
 - 13.Локес П.І. Лікарські рослини: підручник / П.І. Локес, І.Г. Панасенко. - Полтава: Довкілля. - К., 2010. - 264 с.
 - 14.Кондрахин И.П. Эндокринные, аллергические и аутоиммунные болезни животных: Справочник. - М.: Колос, 2007. - 251 с.
 - 15.Методи лабораторної клінічної діагностики хвороб тварин: навч. посібник / В.І. Левченко, В.І. Головаха, І.П. Кондрахін та ін.; За ред. В.І. Левченка. - Київ: Аграрна освіта, 2010. - 437 с.
 - 16.Найбільш поширені внутрішні хвороби тварин: Навчальний посібник/ М. Є. Павлов, О. В. Митрофанов, В. А. Пасічник та ін.; За ред.. М. Є. Павлова.- Харків, 2015.- 208 с.
 - 17.Фізіотерапія і фізіопрофілактика внутрішніх хвороб тварин: навч. посібник / В.В. Лисенко, В.І. Немировський, О.В. Семьонов, В.М. Соколюк: За ред. В.І.Немировського. - Дніпропетровськ: РВВ Держагроуніверситету, 2006. -220 с.
 - 18.Хвороби свиней: навч. посібник/В.І.Левченко, В.П.Заярнюк, І.В. Панченко та ін; За ред. В.І. Левченка і І.В.Папченка - Біла Церква, 2005 - 168

**ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ (М)**

Шифр	Назва методичної розробки
М-1-4	Біохімічні дослідження в діагностиці внутрішніх хвороб тварин: Навчальний посібник для студентів с.-г. вузів / Павлов М.Є., Митрофанов О.В., Могильовський В.М. - Харків, 2006. - 246 с.
М-1-4	Методичні рекомендації до лабораторних занять студентів 4 курсів з внутрішніх хвороб тварин / Павлов М.Є., Пасічник В.А., Митрофанов О.В., Могильовський В.М.- Харків, РВВ ХДЗВА, 2014 - 224 с.
М-1-4	Внутрішні хвороби тварин: Методичні рекомендації до лабораторних занять /М.Є.Павлов, В.А.Пасічник, О.В.Митрофанов, В.М.Могильовський.– Харків, 2010 - 9 с.
М-1	Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» Модуль 1. Основи загальної профілактики і терапії. Митрофанов О.В, Пасічник В. А., Могильовський В.М., Маценко О. В., Щепетільников Ю. О., Маслак Ю. В.- 2018-12 с
М-1	Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» Модуль2.Хвороби серцево-судинної системи. Модуль3.Хвороби ситеми дихання. Митрофанов О.В., Павлов М.Є., Пасічник В.А., Могильовський В.М., Маценко О.В., Щепетільников Ю.О, Маслак Ю.В.- 2016-70
М -2	Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» Модуль 4. Хвороби системи травлення Митрофанов О.В., Павлов М.Є., Пасічник В.А., Могильовський В.М., Маценко О.В., Щепетільников Ю.О, Маслак Ю.В.- 2016-62
М-1	Хвороби серцево -судинної системи. Методичні рекомендації Студентам ФВМ. Митрофанов О.В. Маценко О.В., Білецька Т.В ., Васильєва Л.І. -2014-10 с
М-1-4	Тестові завдання для студентів 4-5 курсів /Павлов М.Є., Могильовський В.М., Митрофанов О.В., Пасічник В.А.- Харків, РВВ ХДЗВА, 2004.- 48с.

М-1-4	Ситуаційні задачі з внутрішніх хвороб тварин /Павлов М.Є., Митрофанов О.В. ,Могильовський В.М., Пасічник В.А.- Харків, РВВ ХДЗВА, 2018.- 53 с.
М-1-4	Рубіжний контроль знань студентів з внутрішніх хвороб тварин /Павлов М.Є., Могильовський В.М., Пасічник В.А., Митрофанов О.В.- Харків, РВВ ХДЗВА, 2004.- 21 с.
М – 1-4	Поточний контроль знань студентів з внутрішніх хвороб тварин: Методичні рекомендації /Павлов М.Є., Могильовський В.М., Пасічник В.А., Митрофанов О.В.- Харків, РВВ ХДЗВА, 2014.- 21 с
М -1-4	Самостійна робота студентів з внутрішніх хвороб тварин: Методичні вказівки /Павлов М.Є., Пасічник В.А., Митрофанов О.В.- Харків, РВВ ХДЗВА, 2004.- 17 с.
М-4	Хвороби сільськогосподарської птиці. О.В. Митрофанов, Л.І. Васильєва, Т.В. Білецька, О.В. Маценко. – Харків: РВВ ХДЗВА, 2008. – 23с.
М 2	Хвороби нервової системи (Методичні рекомендації до лабораторних занять)/ Митрофанов О. В., Білецька Т.В , Маценко О.В, Васильєва Л.І Харків: РВВ ХДЗВА, 2010 -25 с
М -3	Хвороби системи крові (Методичні рекомендації до лабораторних занять)/ Митрофанов О. В., Васильєва Л.І.,Білецька Т.В , Маценко О.В. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011 -20 с
М-3	Хвороби шкіри Митрофанов О. В., Васильєва Л.І.,Білецька Т.В , Маценко О.В. (Методичні рекомендації до лабораторних занять)/ Харків: РВВ ХДЗВА, 2011 -18 с
М-3	Внутрішні хвороби тварин: Клініко-лабораторна діагностика гіповітамінозів у тварин. (Методичні рекомендації до лабораторних занять) / О. В. Маценко, О. В. Митрофанов, В. А. Пасічник, В. М.– Харків, 2019 – 23 с.
М-3	Внутрішні хвороби тварин: Хвороби спричинені порушенням обміну мікроелементів (Методичні рекомендації до лабораторних занять) / О. В. Маценко, О. В. Митрофанов, В. А. Пасічник, В. М.– Харків, 2019 – 23 с.
М-3	Внутрішні хвороби тварин: Хвороби спричинені порушенням

	обміну мікроелементів (Методичні рекомендації до лабораторних занять) / О. В. Маценко, О. В. Митрофанов, В. А. Пасічник, В. М.– Харків, 2019 – 57 с.
М-3	Кормові отруєння (Методичні рекомендації до лабораторних занять)/ Митрофанов О. В., Білецька Т.В, Маценко О.В., Могільовський В. М, Васильєва Л.І.- Харків, 2013-32 с.
М-4	Діагностика та лікування хвороб молодняку тварин. (Методичні рекомендації)/ Павлов М.Є., Митрофанов О.В., Могільовський В.М, Щепетільников Ю.О, 2006-32 с.
М-4	Методичні рекомендації з профілактики шлунко-кишкових хвороб у телят і поросят з використанням комплексу аскорбінатів кроелементів і пробіотики Павлов М. Є., Маслій М. Л, 2007.-45 с.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система діагностики якості навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно положень кредитно-модульної системи організації навчального процесу, прийнятої в академії

Основні положення:

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисципліни, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні модулю та підсумковий бал поточної успішності з дисципліни, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою **ECTS** відповідно до таблиці 1.

1. Шкала оцінювання

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35 – 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки за модуль: результат поточного контролю (усереднено за оцінюванням завдань, проектів, тренінгів, відповідей) – максимум 20 балів (табл. 3), результат модульного тестового контролю – максимум 50 балів (роз'яснення в табл. 5), та результат засвоєння блоку самостійної роботи – максимум 30 балів (табл. 3,4,5).

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно скласти зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право скласти пропущений модуль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового тестування та поточного контролю (усереднені бали за модулі). Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100 (див. табл. 1).

Диференційований залік передбачає наявність підсумкового тестування. При наявності дозволу на автоматичне зарахування заліку, студент, який своєчасно складав усі модульні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою "відмінно", може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за модулі.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для

заліку і диференційованого заліку - останній день залікового тижня. Для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення.

Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю.

2. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі:	
відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3)

3. Шкала оцінювання усної відповіді

20-бальна шкала	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
20	5+	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
19	5	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з однією непринциповою помилкою	A
18	5 -	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
17	4+	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
16	4	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
15	4 -	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
14	3+	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D

13	3	Достатньо – непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
12	3-	Достатньо – відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

Самостійна робота оцінюється як сума балів за відповідність і обсяг наданого матеріалу (табл. 4) та балів за захист цього матеріалу (табл. 3).

4. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

Шкала, бали	Визначення
10	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
8	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
6	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

5. Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь – 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. – 2 бали	Відповідність матеріалу (див. табл. 4)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді
ПРИКЛАД			
12	44	8	14

Приклад»: 12+44+8+14=78 балів. Добре «С».

Студенти, які набрали протягом семестру менше встановленого необхідного мінімуму балів рейтингу, зобов'язані до початку сесії покращити свій показник, інакше вони не допускаються до підсумкового контролю з дисципліни і мають академічну заборгованість.

